

ออทิสติก คือ ?

โดย นางสาวกิจจาพร ชื่นบุญ
กรรมการสมาคมผู้ปกครองบุคคลออทิซึม(ไทย)

โรคออทิสติก (Autistic Disorder) ออทิสซึม (Autism) หรือ ออทิสติกสเปกตรัม (Autistic Spectrum Disorder) เกิดจากพัฒนาการที่ผิดปกติของสมองที่มีสาเหตุเกี่ยวข้องกับปัจจัยทางพันธุกรรม ไม่ได้เกิดจากการเลี้ยงดูของผู้ปกครอง ทำให้เกิดความบกพร่องด้านการพูดสื่อสาร และปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ร่วมกับมีพฤติกรรมและความสนใจแบบแคบ จำกัด และเป็นแบบแผนซ้ำๆ

โดยความบกพร่องเหล่านี้จะเริ่มแสดงให้เห็นในวัยเด็กเล็กและมีอาการต่อเนื่องไปจนถึงวัยผู้ใหญ่ ออทิสติกเป็นโรคที่ยังไม่มีวิธีการรักษาให้หายขาดได้ แต่สามารถช่วยเหลือให้ดีขึ้นได้ โดยเฉพาะหากได้รับการรักษาอย่างเหมาะสมตั้งแต่เริ่มแรก

ออทิสติก คือ ความผิดปกติทางพัฒนาการด้านสังคม ภาษา และการสื่อความหมาย พฤติกรรมอารมณ์ และจินตนาการ แสดงอาการอย่างชัดเจนในวัยเด็ก ซึ่งมีสาเหตุเนื่องมาจากการทำงานในหน้าที่บางส่วนของสมองผิดปกติไป และความผิดปกตินี้จะพบได้ ก่อนวัย 30 เดือน

ออทิสติก จัดเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ กลุ่มหนึ่ง กระบวนการในการช่วยเหลือกลุ่มนี้กระบวนการหนึ่ง คือ การศึกษา ซึ่งหมายรวมถึง การช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม การเตรียมความพร้อม การจัดการศึกษาพิเศษ การเรียนร่วม การเรียนรวม จนถึงการเตรียมความพร้อมด้านอาชีพ

สาเหตุของออทิสติก

ปัจจุบันยังไม่มีการระบุสาเหตุหรือปัจจัยที่ก่อให้เกิดออทิสติก อย่างเป็นทางการ

เบื้องต้นสันนิษฐานว่าโรคนี้เกี่ยวข้องกับความผิดปกติของยีน บางรายอาจเสี่ยงเป็นออทิสติกได้สูงหากบุคคลในครอบครัวมีประวัติป่วยเป็นออทิสติก

อย่างไรก็ตาม ยังปรากฏเด็กออทิสติกอีกหลายรายที่บุคคลในครอบครัวไม่ได้มีปัญหาดังกล่าว

สาเหตุ(ต่อ)

- การเจริญเติบโตของสมองผิดปกติขณะอยู่ในครรภ์
- สารเคมีบางอย่างในสมองอาจผิดปกติ หรือมีระดับไม่สมดุล
- โรคทางกายที่มีผลต่อสมอง เช่น โรคลมชักบางชนิด ติดเชื้อหัดเยอรมัน
- พันธุกรรม พบว่าเป็นสาเหตุสำคัญของโรคออทิสติก พบว่าพี่น้องของเด็กออทิสติกจะมีโอกาสเป็นออทิสติกสูงกว่าคนธรราดาที่ไม่มีพี่น้องเป็นออทิสติก ถึง 50 เท่า

โรคออทิสติกรักษาหายหรือไม่

ในปัจจุบันทางการแพทย์ยังไม่มีวิธีใดที่จะรักษาโรคออทิสติกให้หายขาดได้ ข้อสรุป คือเป็นความผิดปกติทางสมองที่ไม่สามารถรักษาให้หายขาดได้

โรคนี้สามารถดีขึ้นได้ ถ้าได้รับการช่วยเหลือที่เหมาะสม โดยการกระตุ้นและฟื้นฟูพัฒนาการในด้านต่างๆ ให้ดีขึ้นจนใกล้เคียงกับเด็กปกติมากที่สุด และลดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

ลักษณะอาการ

ของออทิสติก

ความบกพร่องทางปฏิสัมพันธ์สังคม

มีความบกพร่องในการมีปฏิสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม เช่น ไม่มองสบตา ไม่มีการแสดงออกทางสีหน้า กิริยาท่าทาง และไม่เข้าใจสีหน้าอารมณ์ของผู้อื่น จึงไม่มีความสามารถที่จะผูกสัมพันธ์ กับใครเล่นกับเพื่อนไม่เป็น ไม่สนใจที่จะทำงานร่วมกับใคร เล่นจินตนาการไม่เป็น มักจะอยู่ในโลกของตัวเอง สนใจสิ่งแวดล้อมน้อย ไม่ยืดหยุ่น

ความบกพร่องทางการสื่อสาร

เป็นความบกพร่องทั้งด้านการใช้ภาษา ความเข้าใจภาษา การสื่อสาร และสื่อความหมาย ด้านการใช้ภาษา จะมีความล่าช้าทางภาษาและการพูดในหลายระดับ ตั้งแต่ไม่สามารถพูดสื่อความหมายได้ หรือบางคนพูดได้ แต่ไม่สามารถสนทนาโต้ตอบกับผู้อื่นได้อย่างเข้าใจและเหมาะสม บางคนจะมีลักษณะการพูดแบบเสียงสะท้อน หรือการพูด เลียนแบบ ทวนคำพูด หรือบางคนพูดซ้ำแต่ในเรื่องที่ตนเองสนใจ บางคนพูดเป็นภาษาต่างดาว

ACT 4
AUTISM
NOW!

ลักษณะทางพฤติกรรมและอารมณ์ที่บกพร่อง

ออทิสติกจะมีพฤติกรรมซ้ำๆ ผิดปกติ เช่น เล่นมือ โบกมือไปมา หรือหมุนตัวไปรอบๆ ยึดติดไม่ค่อยยอมรับ การเปลี่ยนแปลงในชีวิตประจำวัน มีความสนใจสั้น ติดสิ่งของบางอย่าง บางคนแสดงออกทางอารมณ์ไม่เหมาะสมกับวัย บางครั้งร้องไห้ หรือหัวเราะโดยไม่มีเหตุผล บางคนมีปัญหาด้านการปรับตัวเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมต่างๆ หัวเสียง่าย หรือกลอกตาไปมา หรือแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว เช่น ร้องไห้ ดิ้น กรีดร้อง

ความบกพร่องด้านการเลียนแบบและจินตนาการ

บางคนมีความบกพร่องด้านการเลียนแบบ บางคนต้อง มีการกระตุ้นอย่างมาก จึงจะเล่นเลียนแบบได้ เช่น เลียนแบบ การเคลื่อนไหว การพูด บางคน ไม่สามารถเลียนแบบได้เลย แม้แต่การกระทำง่ายๆ เนื่องจากการขาดทักษะการเลียนแบบ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการเล่น ทำให้ขาดทักษะการเล่น ในด้านจินตนาการ ไม่สามารถแยกเรื่องจริง และเรื่องสมมุติ การลำดับเหตุการณ์หนึ่งไปอีกเหตุการณ์หนึ่งไม่ได้ เข้าใจสิ่งที่เป็นรูปธรรมมากกว่า เล่นสมมุติไม่เป็น จัดระบบความคิด ลำดับความสำคัญ ก่อนหลัง การคิดจินตนาการ

a u t i s m

ความบกพร่องด้านการเรียนรู้ทางประสาทสัมผัส

การใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 การรับรู้ทางสายตา การตอบสนองต่อการฟัง การสัมผัส การรับกลิ่นและรส มีความแตกต่างกันในแต่ละบุคคล บางคน ชอบมองวัตถุ หรือแสง ไม่สบตาคนอื่น บางคน เอาของมาส่องดูใกล้ๆตา บางคนตอบสนองต่อเสียงผิดปกติ เช่น ไม่หันตามเสียงเรียกทั้งที่ได้ยิน บางคนรับเสียงบางเสียงไม่ได้ จะปิดหู ด้านการสัมผัส กลิ่นและรส บางคนมีการตอบสนองที่ไว หรือช้ากว่า หรือ แปลกกว่าปกติ เช่น ดมของเล่น หรือ เล่นแบบแปลกๆ

ความบกพร่องด้านการใช้อวัยวะต่างๆให้ประสานสัมพันธ์

การใช้ส่วนต่างๆ ของร่างกาย รวมถึงการประสานสัมพันธ์ของกลไกกล้ามเนื้อมัดใหญ่และมัดเล็ก มีความบกพร่อง

บางคนมีการเคลื่อนไหวที่งุ่มง่าม ผิดปกติ ไม่คล่องแคล่ว ท่าทางการเดิน หรือการวิ่งดูแปลก การใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก การหยิบจับ เช่น ช้อนส้อม การขีดเขียนไม่ได้ การทำงานไม่ประสานกัน

ลักษณะอื่นๆ

ออทิสติกบางคนจะมีลักษณะพฤติกรรมอยู่ไม่สุข เคลื่อนไหวตลอดเวลา ในขณะที่บางคนมีลักษณะเชื่องช้า งุ่มง่าม บางคนแทบไม่มีความรู้สึก ตอบสนองต่อความเจ็บปวด เช่น ดึงผม หรือหักเล็กตนเองโดยไม่แสดงอาการ เจ็บปวด กระโดดสะบัดมือเวลาดีใจหรือตื่นเต้น เดินเขย่งหรือซอยเท้า ตามลักษณะอาการ เป็นภาพรวมของออทิสติก แต่ไม่ได้หมายความว่า ออทิสติกทุกคนต้องมีลักษณะทั้งหมดนี้ บางคนอาจมีเพียงบางลักษณะ และระดับความมากน้อยก็แตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล

แบ่งตามลักษณะของพฤติกรรม
และการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ได้ 3 กลุ่ม

กลุ่มที่แยกตัว

กลุ่มที่นิ่งเฉย

กลุ่มที่เข้าหาคน

เมื่อได้พบกับ ออทิสติก เราควรปฏิบัติต่อเขาอย่างไร

ออทิสติกก็มีความรู้สึกนึกคิดเหมือนบุคคลทั่วไป เพียงแต่ไม่สามารถแสดงออกได้อย่างเหมาะสม ยังต้องการความรัก ความเข้าใจ และการยอมรับ เช่นกัน

ดังนั้นเราก็ควรปฏิบัติต่อเขาเหมือนกับบุคคลอื่นทั่วไปในฐานะความเป็นมนุษย์ที่เท่าเทียมกัน เพียงแต่เพิ่มเติมความห่วงใย และความเข้าใจ ให้คำแนะนำ และชี้แนะเป็นพิเศษตามสภาพปัญหาและความต้องการของเด็กแต่ละคน

ยิ่งทำความเข้าใจในบุคคลออทิสติก มากขึ้นเท่าใด ก็ยิ่งทำให้รู้ว่าควรเพิ่มเติมความห่วงใยเป็นพิเศษได้อย่างไร ควรทำความเข้าใจว่า สิ่งที่บุคคลออทิสติกทำและพูดออกมาอย่างไม่เหมาะสมเป็นเพราะว่าบุคคลออทิสติกไม่เข้าใจจริงๆ ไม่ใช่เพราะบุคคลออทิสติกนิสัยไม่ดี หรือแกล้งทำ เมื่อเกิดความเข้าใจ ก็จะทำให้ ไม่รู้สึกอยากตำหนิบุคคลออทิสติก และ อยากให้ความช่วยเหลือ

พฤติกรรมบ่งชี้เสี่ยงภาวะ “ออทิสติก”

- เรียกชื่อไม่หัน
- ไม่มองหน้า ไม่สบตา
- มองผ่านเหมือนคนอื่นไม่มีชีวิต
- ไม่ชอบการโอบกอด
- ไม่สามารถเล่นเลียนแบบได้ หรือเล่นของเล่นไม่เป็น
- ไม่สนใจบุคคลรอบข้าง ไม่เข้าหาผู้อื่น ไม่สนใจพูดคุยกับผู้อื่น

- ซนผิดปกติ หรือ นิ่งผิดปกติ
- หมุนตัว หรือโยกตัวไปมาเป็นวงกลม เดินเขย่าปลายเท้า
- ไม่แสดงความรู้สึกทางสีหน้าท่าทาง เช่น กลัว ดีใจ เสียใจ
- หัวเราะ ร้องไห้ แสดงอารมณ์ไม่เหมาะสมกับเหตุผล
- ไม่ชี้ไปยังสิ่งที่ต้องการ หรือ ไม่เรียกชื่อสิ่งที่ต้องการ
- ยึดติด ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง บางคนไม่สามารถ เปลี่ยนแปลงได้

สรุปลักษณะพฤติกรรมของออทิสติก

ไม่สบตา

ไม่พาที

ไม่ชี้นิ้ว

ยอมรับ
ข้าใจ
ก้าวไปด้วยกัน...กับออทิสติก
a u t i s m

หลักการดูแลคนพิการทางออทิสติก
ในการทำกิจวัตรประจำวัน

วัตถุประสงค์
การทำกิจวัตรประจำวัน

สามารถดูแลคนพิการทางออทิสติก และสนับสนุนให้คนพิการทางออทิสติก ฝึกทำกิจวัตรส่วนตัวในการดูแลสุขอนามัยส่วนบุคคล ช่วยในขั้นตอนการทำกิจวัตรประจำวันของตนเองได้

ความหมาย
การทำกิจวัตรประจำวัน

การจัดกระบวนการเรียนรู้ในเรื่องกิจวัตรประจำวันให้คนพิการทางออทิสติก สามารถทำได้ด้วยตนเองอย่างเต็มความสามารถของแต่ละบุคคล ลดการช่วยเหลือให้น้อยที่สุด

การทำกิจวัตรประจำวัน

ประกอบด้วย

: การทำความสะอาดร่างกาย (อาบน้ำ ล้างหน้า แปรงฟัน)

: การดูแลอวัยวะของร่างกาย (การตัดผม ตัดเล็บ โกนหนวด)

: การใช้ห้องน้ำ การดูแลการขับถ่าย ปัสสาวะ อุจจาระ

การทำความสะอาดหลังการขับถ่าย

: การแต่งตัว

: การรับประทานอาหาร

: การกระตุ้นพัฒนาการ และประสาทสัมผัส

การทำกิจวัตรประจำวัน (ต่อ)

การดำรงชีวิตในครัวเรือน

: ซักผ้า รีดผ้า ตากผ้า

: ล้างภาชนะ

: การทำความสะอาดบ้านและบริเวณบ้าน

:การทำความสะอาดที่นอน

หลักการสนับสนุนคนพิการทางออทิสติก ในการทำกิจวัตรประจำวัน

: ประเมินความสามารถพื้นฐาน

: เลือกทักษะที่จะฝึก

: วิเคราะห์งาน

: กำหนดจุดประสงค์

: กำหนด สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ตลอดจนของรางวัลที่เหมาะสม

: กำหนดขั้นตอนการฝึกโดยย่อยขั้นตอนตามศักยภาพ

: จดบันทึก

เทคนิคการสนับสนุนการฝึก และดูแล

บุคคลออทิสติก เรียนรู้ได้ดีในการสื่อภาพ และของจริงในการเป็นสื่อการสอน

สอนโดยการแบ่งออกเป็นขั้นตอน มีการอธิบาย สาธิต และให้เด็กทำ

ควรให้โอกาส เข้าใจพฤติกรรม สังเกต ใจเย็น ยอมรับ อบอุ่น เอาใจใส่ และอดทน

เมื่อต้องนำพาบุคคลออทิสติกออกนอกสถานที่

สิ่งที่ต้องคำนึกถึง คือ ต้องไม่ทำให้เกิดความวิตก เกิดความกังวลจนเกิดพฤติกรรมไม่พึ่งประสงค์

ต้องบอกถึงเรื่องราวก่อนที่จะพาออกไปนอกบ้าน ว่า “จะไปกับใคร” “ที่ไหน” “ทำอะไร” “กลับเมื่อไหร่”

สิ่งสำคัญ ไม่ควรปฏิบัตินอกเหนือจากที่บอกกล่าวไว้ก่อนออกจากบ้าน

ทักษะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับเด็กออทิสติก

๑.ทักษะความสนใจ

๒.ทักษะการเลียนแบบ

๓. ทักษะการสื่อสาร

๔.ทักษะการช่วยเหลือตนเอง

๕.ทักษะด้านสังคม

๖.ทักษะกล้ามเนื้อมัดใหญ่

๗.ทักษะกล้ามเนื้อมัดเล็ก

๘. ทักษะการรับรู้ผ่านประสาทสัมผัส

๙.ทักษะพื้นฐานทางวิชาการ

ทักษะความสนใจ

- ความตั้งใจในการปฏิบัติกิจกรรมในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง
- ความสนใจหรือสมาธิ เป็นการตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมหรือสิ่งเร้าอย่างมีเป้าหมาย
- การกระตุ้นความสนใจเป็นสิ่งจำเป็นที่ควรเน้นเป็นพิเศษเพื่อเตรียมที่จะเรียนรู้สิ่งอื่นได้ดีขึ้น

ทักษะการเลียนแบบ

- การกระทำตามพฤติกรรมของผู้อื่นตั้งแต่พฤติกรรมง่ายๆไปจนถึงพฤติกรรมที่ซับซ้อน
- เป็นทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้ทักษะอื่นๆ
- บุคคลออทิสติกในวัยเด็กเล็กมีปัญหาการเลียนแบบทั้งการเคลื่อนไหวและการกระทำ

ทักษะการสื่อสาร

- การรับ ส่ง ข้อมูลโดยใช้สีหน้าท่าทาง คำพูดเพื่อการสื่อสาร
- เป็นการแสดงเพื่อสื่อสารให้บุคคลอื่น เข้าใจความต้องการของตนเอง จากการสร้างเป็นคำพูด หรือเป็นประโยค
- สร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น

ทักษะการช่วยเหลือตนเอง

- ความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันในด้านต่างๆ
- เป็นพื้นฐานที่สำคัญต่อการดำรงชีวิต

ทักษะด้านสังคม

- การมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล กลุ่ม รวมถึงการปฏิบัติตามกฎกติกามารยาททางสังคม
- การควบคุมตนเอง
- ใช้ในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ทักษะกล้ามเนื้อมัดใหญ่

- การใช้กล้ามเนื้อส่วนต่างๆของร่างกายในการเคลื่อนไหวอย่างมีสมดุล เช่น การยืน การเดิน การวิ่ง การกระโดด การรับ-ส่งบอล
- การประสานสัมพันธ์ของร่างกาย การเดินทรงตัวบนกระดาษ การถีบจักรยาย การกระโดดตบ

ทักษะกล้ามเนื้อมัดเล็ก

- การทำงานของมือ การประสานสัมพันธ์ระหว่างตากับมือได้อย่างคล่องแคล่ว และมีประสิทธิภาพ เช่น หยิบ-จับ ขีดเขียน ระบายสี วาดภาพ ปั้นดินน้ำมัน
- เพื่อนำไปสู่การเขียน และการทำงาน

ทักษะการรับรู้ผ่านประสาทสัมผัส

- กระบวนการแปลความหมายและการตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่กระทบประสาทสัมผัสทั้ง ๕ การสัมผัส การดมกลิ่น การมอง การฟัง การลิ้มรส
- ทักษะการรับรู้เป็นทักษะที่ให้ตระหนักและรู้สิ่งต่างๆที่เกิดขึ้นกับตนเองและรอบๆตัวโดยอาศัยประสบการณ์เดิมและมีการตอบสนองต่อสิ่งเร้าโดยการแสดงออกทางสีหน้า ท่าทาง การกระทำ ภาษาพูด รับรู้สิ่งที่เห็น การได้ยิน การสัมผัสรับรู้รสและกลิ่นของอาหาร

ทักษะพื้นฐานทางวิชาการ

- ความสามารถในการสังเกต เปรียบเทียบ จำแนก สี ขนาด ตำแหน่ง ทิศทาง น้ำหนัก สัญลักษณ์ เวลา ความเข้าใจ การคิดอย่างมีเหตุผล ลีลามือ เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหา
- พื้นฐานภาษาไทย เช่น การเรียนรู้เรื่องพยัญชนะ สระ การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน
- พื้นฐานคณิตศาสตร์ เช่นการเรียนรู้เรื่องตัวเลข จำนวน รูปทรง

ยึดหลัก ๔ อ.

โอกาส สร้างและแสวงหาการช่วยเหลือในด้านต่างๆ

อบอุ่น การให้ความรัก ความเอื้ออาทร ความห่วงใย

เอาใจใส่ ความต่อเนื่องในการดูแล

อดทน อดกลั้น ใช้สติมีเหตุผล